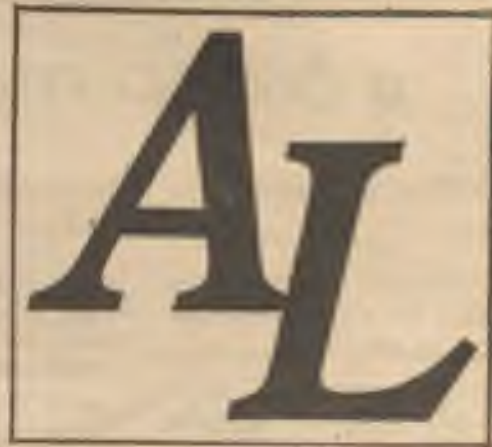

Ceskoslovenský týdeník - Evropské vydání Tschechoslovakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

AMERICKÉ LISTY: Vychází každý pátek • Vydává a tiskne: Universum Sokol Publ. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek • Evropský redaktor: Miroslav Fišera • Adresa redakce: AL, Postfach 3, 8027 Zürich
Roční předplatné S. Fr. 50.00.

AMERICKÉ LISTY: Erscheint jeden Freitag • Herausgeber: Universum Sokol. Publ. Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für Europa: Miroslav Fišera • Anschrift der Redaktion: AL, Postfach 3, 8027 Zürich • Abonnement: S. Fr. 50.00 (jährlich).

GREGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 20. MAI 1974 • POSTFACH, 3 8027 ZÜRICH, (SCHWEIZ) Nr. 20. • PREIS S. FR. 1.00

S ČÍM SOUHLASÍME...

AT' TO ČI ONO...

President Nixon je v pěkné kaši a nedejme se ani na chvíli rušit otázkou, nakolik je za to sám zodpovědný. Došlo to tak daleko, že zřejmě stojí za vážnou diskusí, zda může vézt své psy ve vojenském letadle do Kalifornie, aniž za to poskytne úhradu vládě Spojených států.

Postoj, založený na předpokladu nedůvěry k prezidentovi, je téměř zhoubný. Nixon jede do Francie na smuteční slavnost za Georgese Pompidoua. Ve Francii se sejde s vedoucími státníky, kteří se tam shromáždili. Každý uzná, že na našich vztazích k Evropě je třeba leccos opravit. Každý uzná, že je na výsost důležité, abychom s tím něco dělali. Ale obec kritiku, kteří se neznamenali tím, že by kladli velký důraz na projevy úcty k ostatkům Georgese Pompidoua, považuje najednou za neuctivě, že Nixon využil této příležitosti, aby ho vořil o problémech živých lidí. Nedovedu si představit, že by byl takto kritizován Eisenhower, Kennedy nebo i Johnson. Byli bychom naopak slyšeli tóny souhlasu: President na smutečních obřadech za Pompidoua se snaží dosáhnout shody v Evropě... A bylo by o tom mnoho úvodníků.

Anebo cesta do Sovětského svazu. Každý ji pohotově kritizuje. Já ji též kritizuji, ale na mou duši, kritizoval jsem ji už před watergateskou aférou, protože jsem přesvědčen, že nás komunistický svět za Nixonovy vlády morálně oškubal. Ale lidé, kteří byli potěšeni, když Nixon objevil, jak radostně se žije pod vládou předsedy Maa a kteří Nixonovi srdečně blahopřáli za to, že uzavřel dohody o omezení strategických zbraní, v nichž jsme vyslovili souhlas s vlastní vojenskou podřídností, tlačí nyní Nixona do postavení, v němž nemůže nic vyhrát.

Bude-li usilovat o úmluvu, která je dobrá pro Ameriku, postaví se mu Sovětský svaz v cestu; a Nixonovi kritikové řeknou, že se s ním Sovětský svaz nemůže dohodnout, protože Nixon hraje politickou hru, v jejímž pozadí je otázka obžaloby. Bude-li však tvrdý k Sovětskému svazu, řeknou, že je to proto, aby udělal dojem na lidi doma. Jestliže se naopak se Sovětským svazem dohodne, řeknou, že se horlivě snaží dosáhnout nějakého

výsledku, a je ochoten dát Sovětům cokoli, jen aby se mohl vítězně vrátit domů.

Tragedie je, že Nixonovi nezbývá žádné východisko. Pozice kritiků je příliš neoblomná a Nixon se dopustil příliš mnoha politických a psychologických omylů. Proto se skutečně proziráví lidé starají méně o individuální spravedlnost než o blaho republiky.

W. F. Buckley v New York Post

TISK A PRESIDENT

Lze předpovědět, že "Time" začne brzo platit cenu za svou přehnanou novinářskou investici do zničení prezidenta. Tou cenou bude ztráta žurnalistické pověsti a věrohodnosti. Na žádného amerického prezidenta s výjimkou Lincolnu (který může být, když se díváme zpět, považován za další zažalovatelnou postavu) neútočil tisk tak divoce jako na Nixona. Po celý rok do něho tisk nemilosrdně bušil. A Nixon ukázal, že dovede chladnokrevně a statečně přijímat nové rány. Ale jen málo žurnalistů — a žádný z "Times" — mělo tolik sportovního ducha, nemluvě ani o žurnalistické objektivitě, — aby napsali, že Nixon, at' je jaký je, je aspoň velký bojovník. Přijímat rány právě tak dobře jako je rozdávat nebývá ovšem vlastnost žurnalistů — a proto žurnalisté tyto schopnosti nepřičítají kde cti Nixonovi.

Je to škoda. Neboť jestliže se newyorskému a washingtonskému tisku podaří knokoutovat Nixona, bude země potřebovat ještě tvrdšího prezidenta, protože zároveň s ním by klesla světová úcta k Americe.

Clare Boothe Luce, bývalá americká velvyslankyně v Římě a žena zakladatele magazínu "Time", v dopise redakci "Newsweeku"

KDYBY PRESIDENT REZIGNOVAL...

V prohlášení, které mělo značnou publicitu, řekl senátor Buckley: "Kdyby prezident odstoupil, tato krize by byla vyřešena". Ale krize by vyřešena nebyla. Naopak, teprve potom by začala skutečná krize. Prezidentova rezignace by zasadila ničivou ránu zákonosti naší vládní formy. Zasadila by smrtelnou ránu základu našeho justičního (Pokrač. na str. 7)

Brandtův konec, a Brežněv?

Případ agenta Guillaumea, který vedl k odstoupení W. Brandta, nepochybně vejde do dějin světové špionáže. Jejím hlavním režisérem se povedl skutečně husarský kousek. Patří mezi ně v prvé řadě šéf východoněmecké komunistické strany E. Honnecker, který, když byl do této funkce v r. 1971 zvolen, byl současně zvolen také předsedou Národní rady obrany. V této funkci mu podléhá také východoněmecká špionážní služba. Není však pravděpodobné, že by býval hned na počátku věděl o tom, že se vydíráním (na základě jeho členství v nacistické straně, ne zcela jasně prokázaného) podařilo získat do služeb vedoucího pracovníka sekretariátu západoněmeckého kancléře.

Na této akci se bezprostředně podílel jeden z nejvyšších funkcionářů východoněmecké špionáže, Milke, patřící ke starým komunistickým kádrům. Objevuje se na scéně už ve třicátých letech, kdy se podílel na vraždě dvou německých policistů. Hlavní strůjce, vraždy, W. Ulbricht tehdy zůstal neodhalen a Milke musel před trestem uprchnout do zahraničí. Nejdříve do SSSR — odkud odešel do Španělska, kde velmi pravděpodobně zesílila jeho pouta k NKVD. Zcela jinak vypadá minulost druhého muže v této hře, jednoho ze synů neznámého německého spisovatele Wolfa. Na rozdíl od svého otce a svého bratra, který se věnoval novinářství, našel tento Wolf zalíbení v národním hospodářství. Podivnými cestami se však dostal k jeho studiu v učilišti NKVD. A tam také oblast svého zájmu podstatně změnil.

Pokud jde o řemeslnou stránku věci, prokázali tito muži opravdu své mistrovství. Z politického hlediska vypadá však celá záležitost jinak. Neues Deutschland, orgán východoněmeckých komunistů ji komentoval jako "vnitroněmeckou záležitost" a jako "nafouknutý balón." Moskva — v této chvíli — se omezila jen na sdělení faktu, při čemž všechny východoevropské sdělovací pro-

středky se snaží vyhnout zmínce o východoněmeckém agentovi. Jistě by uvítali, kdyby celá věc zůstala skutečně jen "vnitroněmeckou záležitostí". Brandtovo odstoupení však vyvolalo velký mezinárodní ohlas zejména v západoevropských státech. Švédský ministerský předseda O. Palme, kterého je velmi těžké označit za "pravičáka", ostře napadl NDR s tím, že jakékoli snahy o zlepšení vztahů mezi Západem a Východem předpokládá vytvoření alespoň jisté důvěry, že však svým činem NDR prokázala pravý opak. Rakouský kancléř B. Kreisky byl reportéry přímo dotázán na to jak, podle jeho názoru — asi reagovali v Moskvě. Odpověď zněla, že aféru rozhodně neuvítali, poněvadž tím byla torpedována politika, kterou Brežněv dlouhou dobu sleduje, a v níž byl Brandt spolu s Nixonem a zemřelým francouzským prezidentem Pompidouem jeho hlavním partnerem.

Tato odpověď nepostrádá logiku. Brandtův odchod nejspíše bude znamenat, že se Sovětský svaz pro letošek musí rozloučit s konáním evropské konference o bezpečnosti a spolupráci, o jejíž se-

jití už léta houževnatě usiluje. A to i za oprávněného předpokladu, že se na západoněmecké východní politice nic nezmění. Rozbouřené klima se však bude muset uklidnit a odpůrci této politiky případu jistě využijí k tomu, aby to nebylo brzy; jejich západoněmecký mluvčí F. J. Strauss je toho příkladem. NSR — a stejně i ostatní západoevropské státy v této politice nyní nepochybně zpomalí krok; svědčí o tom skutečnost, že NSR odložila hned po Guillaumově odhalení další rozhovory s NDR o vzájemném diplomatickém zastoupení. Chladné obličejy jistou dobu potrvají a pak teprve bude čas na ono vzájemné a nezbytné "ot'ukávání", které Brandt a Brežněv už měli za sebou, mezi novým západoněmeckým kancléřem H. Schmidtem a Brežněvem.

V tom smyslu je tedy "akce Guillaume" ranou proti Brežněvově politice. Inspirátoři této akce si toho museli být při jejím spřádání od samého počátku a v každém okamžiku vědomi. Je možné, že odhalení Guillaumea zakalkulovali jako pozitivum pro to, oč jim v podstatě jde. (Pokrač. na str. 2)

Watergate - nepřítel USA

Newyorské Timesy otiskly v těchto dnech sice na první straně, ale drobným písmem vysazenou zprávu, která se týká nejenom těch, kdož se chystají na cestu do Evropy, ale všech amerických občanů vůbec: "Dolar klesl v cizině na nejnižší kurs v tomto roce — díky nevyjasněné situaci ve Spojených státech"! Jak nenápadná, ale tolik naznačující zpráva. Je mimo rámec jakékoli diskuse, že je to první jasná a nepříjemná reakce ciziny na aféru Watergate a i na vše, co se kolem ní děje. A úpadek dolaru v cizině nemá jenom význam na poli hospodářském, nýbrž je také jasným ukazatelem nepříjemné reakce ciziny ve smyslu politickém — kde se mohou projevit důsledky pro Spojené státy dokonce ještě nepříjemnější, než

v úseku, o kterém se zmiňujeme.

Zdá se ale, že někteří vedoucí činitelé obou politických stran a hlavně veřejné mínění si v posledních dnech uvědomují pro Ameriku eventuelní následky a snaží se přivést vyšetřování na rozumnou a objektivní základnu. Jen to je nyní opravdu důležité!

Přehledka českých filmů "Nové vlny" v New Yorku potrvá ještě do poloviny příštího týdne. Nevynechejte příležitost shlédnout díla, která jsou v Československu na černé listině a jejichž tvůrci jsou dnes většinou v emigraci.

O ČESKOSLOVENSKU

Vysílání pro zahraničí

Kdo je zvědav, jak vypadá pražská rozhlasová propaganda, může se pokusit o příjem zvláštních programů pro "krajany v zahraničí". Od 6. května došlo ke změnám. Podle čs. údajů by měl být příjem v severní Americe nejlepší od 23 hodin do 23,30 středoevropského času na krátkých vlnách v pásmech 51,41 a 25 metrů, a pak od 1 hodiny 30 minut do 2 hodin středoevropského času (t. j. v noci) v pásmech 41,31 a 25 metrů. V Evropě by měla být slyšet vlna v pásmu 49 metrů od 16 do 16,30 hod. a od 21 do 21,30 hod., kdy Praha vysílá: na střední vlně 233 metrů. Tzv. Interprogram Radio Praha vysílá denně od 7,30 do 13 hodin na krátkých vlnách v pásmech 49 a 31 metrů, a také od půlnoci do 2 hodin na 31 metrech a na střední vlně 233 m.

Metro pokračuje

Po dokončení první části pokračuje teď v Praze výstavba druhé části trasy C podzemní dráhy. Na 5 a půl kilometrové trase budou jen 4 stanice: Spořilov, Chodov — Jižní město-centrum, Jižní město-Háje. Do r. 1979 spojí tento úsek stanici na Kačerově s budoucím největším pražským sídlištěm, kde bude žít 65.000 lidí.

Noví zasloužili

Počátkem května jmenovala vláda několik českých kulturních pracovníků zasloužilými umělci. Jsou mezi nimi spisovatelé Jaroslav Bednář, Karel Michl, Zdeněk Pluhař a Ivan Skála, filmoví režiséři Oldřich Lipský a Josef Mach, herec Vladimír Menšík, primárius Kvarteta města Prahy Břetislav Novotný, skladatel Karel Horák a výtvarníci Alois Moravec a Vladimír Šolta.

Propuštění z vězení

Podle zpráv z Prahy byli propuštěni z vězení spisovatel a publicista Vladimír Škuta a sociolog Battěk. Škuta, který byl ve vazbě dlouho nemocen, vyšel odtamtud ve značně zbědovaném stavu. Battěkoví nezapočítali do výkonu trestu ani vyšetřovací vazbu.

Konsulární úmluva s USA

Čs. parlament, schválil konsulární úmluvu mezi Československem a Spojenými státy americkými. Ministr zahraničí Chňoupek při projednávání úmluvy prohlásil, že "tento dokument má velký význam především z hlediska ochrany a uplatňování čs. zájmů ve Spojených státech". Jde jak o práva jednotlivců, tak organizací.

Cesty na Kypr?

Do Kyperské republiky odcestovala čs. delegace, která má údajně projednat otázky cestovního ruchu mezi oběma zeměmi. Podrobnosti nebyly oznámeny.

Velké plátno

V Turnově otevřeli novou obrazovou galerii. Je v ní umístěno také největší malířské plátno v republice o rozměru 10 krát 8 metrů. Jde o monumentální obraz s námětem z národních dějin — pobití Sasíků pod Hrubou skálou; na obraze se tvořivě podílel také Mikoláš Aleš.

Dubček na prvním místě

Jeden z předních západoněmeckých ústavů veřejného mínění uspořádal v minulých dnech výzkum o tom, které osobnosti veřejného života považují občané NSR za svůj vzor. A. Dubčeka jmenovalo 17% dotázaných. V pořadí popularity se před ním ocitli jen známý dr. A. Schweizer, po něm prezident Kennedy a někdejší kancléř K. Adenauer, tedy osobnosti dnes už mrtvé, takže z živících osob stojí Dubček na prvním místě, před W. Brandtem, Solženicynem, Kissingerem. Na posledním stupni žebříčku se ocitli Marx, Mao, Che Gevara a Lenin, které jako své vzory označilo jen 2,6 procent obyvatelstva.

5 let po té, kdy byl A. Dubček odstraněn z veřejného života je jeho hodnocení u západoněmeckého obyvatelstva jistě pozoruhodné. Ukazuje, že ani po tak relativně dlouhé době neupadl v zapomnění nejen jako osobnost, ale jistě i jako personifikace Pražského jara.

ph

Představujeme Brandtova nástupce

Král je mrtev, ať žije král, říkávalo se ve Francii. V současné západoněmecké politice tohle jistě neplatí, bývalý kancléř Willy Brandt zůstává i nadále předsedou západoněmecké sociálně demokratické strany a tedy jeho politická kariéra nekončí. Nicméně na jeho místo, na první místo státu nastoupil nový muž, dosavadní ministr financí Helmut Schmidt. Patří k nejpobornějším politikům Německé spolkové republiky a jako takový i k nejobávanějším diskutérům západoněmeckého parlamentu. Přezdívka "Velká huba", udělená mu rukou společnou a nerozdílnou přáteli i nepřáteli, vyjadřuje vztah obdivu i jisté přezíravosti k jeho schopnosti z každé ožehavé situace dokázat vytěžit pro sebe — a pro svou stranu či pro stanovisko, které zastupuje — politický kapitál.

Helmut Schmidt se narodil v Hamburku v prosinci 1918 jako syn učitele, bude mu tedy letos padesát šest let. Má vysokoškolské národohospodářské vzdělání. Jako většina příslušníků jeho generace bojoval na frontách druhé světové války, v roce 1941 na východní a v roce 1944 na západní frontě. Roku 1945 padl do britského zajetí. Členem sociálně demokratické strany se stává v roce 1946 — a o rok později je už předsedou Socialistického svazu německých studentů. Odtud pak pokračuje jeho politická kariéra nejrůznějšími funkcemi až k funkcím nejvyšším, stranickým a ministerským. Velké zásluhy si získal ve svém rodném Hamburku, například při zvládnutí přírodních katastrof v únoru 1962, kdy s energií sobě vlastní organizoval záchranné práce.

Za své vzory a příklady označil Helmut Schmidt tři historické osobnosti; Thomase Jeffersona, pro jeho široký intelektuální rozhled, papeže Jana XXIII. pro jeho toleranci a presidenta Johna F. Kennedyho za to, že "vrátil všem lidem na světě odvahu k tomu, přiznat se ke svým ideálům."

Helmut Schmidt je autorem i několika zajímavých knih, na příklad díla "Strategie rovnováhy", zabývajícího se problematikou udržení světového míru; nejde o dílo suché, jak by se z názvu mohlo zdát, ale plné zajímavých myšlenek: kritika označila

Helmuta Schmidta při té příležitosti za "realistu s fantasií".

Vzdor tomu, že se Helmut Schmidt nejdříve vyjádřil kriticky i o bývalém kancléři Willym Brandtovi, patří k jeho věrným a dlouholetým spolupracovníkům. Co se týče politických názorů Helmuta Schmidta, řekněme alespoň, že v západoněmecké sociální demokracii rozhodně nepatří k levičákům. Sám nejdříve zcela otevřeně vyjádřil svůj kritický postoj k politice kterou vnucuje svým takzvaným přátelům Sovětský svaz. V roce 1966 podnikl cestu po východní Evropě a zastavil se i v Praze — a v roce 1969, necelý rok po invasi do Československa — vedl politické rozhovory v Moskvě. V jednom interview, které pak poskytl západoněmeckému tisku, řekl:

"Třetinu času mého rozhovoru se sovětským ministrem zahraničí Gromykem zabralo téma "Československo". Poukázali jsme na to, že mnohé, o čem se zdálo, že se pozitivně vyvíjí, bylo 21. srpna 1968 přerušeno, a uvedli, jaké zděšení tento den na Západě vyvolal. Řekli jsme, že je pro nás nemožné, akceptovat — tvrdí-li Sovětský svaz, že pro jistě země v Evropě platí jiné zásady sebeurčení, než pro druhé. Ptali jsme se: Jestliže článek druhý Charty Spojených národů, článek o nevměšování pro Československo neplatí, jak se tomu pak má s uznáváním tohoto

článku například vůči nám? Je to náš vlastní zájem — a proto se nás osud Československa velice dotýká. Naši partneři v rozhovoru přitom jistě cítili, jak problematickou se stala touto intervencí jejich vlastní evropská politika . . ."

Brandtův . . .

(Pokrač. ze str. 1.)

Spojení s NKVD, které spolu s armádou reprezentuje dogmatický neostalinský kurs tuto hypotézu může potvrdit. Případ Guillaume by v tomto pohledu mohl být odrazem skrytého konfliktu uvnitř východního bloku a uvnitř vládnoucí gardy SSSR. Tento konflikt by musel být řešen, pokud Brežněv nechce své několik let prosazované linii odtroubit. Pokud ovšem k prosazení své linie do všech důsledků má dost sil. Ne-li, mohl by to být počátek konce jeho éry.

Také Chruščov před 10 lety ztroskotat na německé otázce. Deset dní před jeho pádem napsal ideolog strany Suslov v Izvěstijích ze 4. října 1964: "Kdyby Sovětský svaz chtěl udržovat se západním Německem dobré vztahy, musel by ohětovat zájmy NDR. Takové plány mají, mírně řečeno, provokační charakter". Chruščov, na jehož adresu byla tato slova řečena, je léta pod drnem. Suslov je stále sekretářem ÚV KSSS.

P. Haberman

Vandalové v hradech

Čs. památková péče musí zvýšit dozor nad návštěvníky historických hradů a zámků. Na Karlštejně např. někdo popsal jmény umělecky cenné fresky. V Křížové kapli bylo oloupano ostění. Na Konopišti byla ulámana řada trofejí. Na Křivoklátské dokonce kdosi uřízl na hlavní bráně historické klepadlo.

Velký úspěch

Z mimořádně úspěšného zájezdu se vrátilo do Prahy Smetanovo kvarteto, Laureát státní ceny. Bylo na dvouměsíčním zájezdu v Austrálii a na Novém Zélandě. Uspořádalo celkem 39 koncertů ve všech významných městech. Čtyři z těchto koncertů přenášel také australský rozhlas.

Málo nábytku

Vzhledově dobrý čs. skříňový nábytek Interprogram patří k úzkoprofilovému zboží. Prodalo by se ho podle průzkumu 5krát víc, kdyby ho měl kdo vyrobit. Podobné nejsou k dostání svítidla. V pražském obchodním domě Bílá labuť mají občas stojací lampy "z dovozu".

Další veletrh v Brně

V Brně se konal 5. mezinárodní veletrh spotřebního zboží. Na úvod přijela dokonce vysoká státní delegace v čele s Husákem. Na veletrhu vystavovalo 33 zemí. Převážně byl ovšem zaměřen na propagaci spolupráce států moskevského bloku. Kuriozitou veletrhu byl pavilon Čínské lidové republiky s nápisem: "Ať žije přátelství čs. a čínského lidu!"

AMERICKÉ LISTY, československo-americký týdeník. — Vydává a tiskne Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861. — Nevyžádané rukopisy se nevracejí. — Veškerá tisková práva vyhrazena. — Roční předplatné švýcarských Fr. 50.00 nebo ekvivalent.

AMERICKÉ LISTY, Czechoslovak-American weekly. Published and printed by Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861. — Rights of republication of all materials herein are reserved. — Yearly subscription S. Fr. 50.00 or equivalent;

ZAJÍMÁTE SE O DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU?
ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly hodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohatým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace lecky unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenářem Amerických Listů.

Zde odstříhnete a zašlete na adresu:
AMERICKÉ LISTY,

Postfach 3, 8027 Zürich/Schweiz

Přihlašuji se za odběratele "Amerických Listů" a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoročně, pololetně, čtvrtletně. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo přepočít v jiné měně. Předplatné je možno uhradit i šekem nebo money order.

Jméno:
Adresa:

POLNÍ MARŠÁLEK

Ferdinand Peroutka

Teroristické činy jsou nyní tak internacionální jako vzduch. Určitá bouře se nese světem. Vždy něco si žádá, buď aby se strojnými puškami střílelo do čekajících pasažérů na letišti, nebo, aby letadla, muži, ženy i děti byly unášeni, nebo aby byly vyráběny dopisy s výbušninami, které zabíjejí nebo oslepují příjemce. Lidé jdou ulicí, vybuchne mezi nimi bomba. Svatá věc Palestiny si žádá. Svatá věc Írska si žádá. Také neodkladná chorvatská věc si žádala, aby bylo uneseno aspoň jedno letadlo s rukojmími. Spravedlnost pro Francouze v Kanadě si vyžádala, aby byl unesen a drátem uškrcen kanadský politik. Pokrok, černošská otázka si žádají. Někdy se zdá, že prostě "naše gusto" nebo "moje gusto" si žádá. Jedinec, který ráčil přijít z Iránu do Evropy se usnesl, že je třeba zničit Picassův obraz "Guernica", památný protest proti fašismu. Černoch se usnesl, že je třeba zabít černošského ředitele škol. Dostojevského "Běsi" jsou vzkříšení a tak živé jako ještě nikdy postaveni před oči světa.

V této chvíli nejvíce pozornosti upoutává únos Patricie Hearstové, dcery novinářského magnáta v San Franciscu. Poněvadž skupina, která toto provedla, vydává nejvíce prohlášení, a poněvadž někteří její členové jsou dostatečně známi, je možno na ní studovat symptomy současného terorismu, od strašlivých až po komické. Začneme publicitou, která se zdá hrát nesmírnou roli.

Tři syrští vojáci vnikli na izraelské území a zavraždili tam mimo dospělé osm dětí. Nebylo míněno jako tajemství, kdo to udělal, za dva tři dny byly v novinách fotografie těchto hrdinů. Tři hezci, vlně se usmívající mladí lidé, spokojeni jako po nějaké velmi příjemné události. Musíme usoudit, že tato tři "Já" by se byla urazila, kdyby byla přehlédnuta. Pokud publicity se týká, panuje mezi teroristickými skupinami soutěž a závist. Dnes, sotva někdo zabije několik lidí, hned běží k telefonu a ohlašuje redakcím: Já to udělal, ne někdo jiný. Skupina, která v San Francis-

ku unesla Patricii, má v tom největší, nehořázný úspěch. Je mnohomluvná, a její dlouhé proklamace jsou tiskem světa ihned doslova opakovány ochotněji, než kdyby vláda země učinila nějaké prohlášení. Životy těch členů skupiny, kteří jsou známi, ačkoli ještě ne dopadení, jsou tak podrobně zkoumány jako životy básníků. Teroristická skupina v San Franciscu se cítí tak vysoko v sedle, že novinám a televizi poroučí: naše proklamace musí být v novinách otištěna a na televizi vysílána doslova — sice bychom se rozliti a asi zabili Patricii. Novináři ovšem nechťejí být vinni touto smrtí, a mimo to žádné noviny nechťejí připustit, aby jiné noviny měly zprávu, kterou ony nemají. To dohromady vytváří situaci, v níž, jak obecně se uznává, noviny a televize jsou v ponižujícím postavení služebníků teroru. Jeden z novinářů řekl: "V podstatě oni redigují noviny. Půjde-li to tak dále, budeme z nich musít udělat členy novinářské organizace." Ačkoli toto je ovšem dosti zlé, nikdo neví, co proti tomu počít. Je nám vysvětlováno, že noviny a televize jsou soutěživé podniky, a nemohou si dovolit, aby byly předstíženy ve zpravodajství. Jsme začtení, abychom pochopili, že všechno jiné může být poškozeno mimo tuto soutěž. A tak zkrátka, teroristé z nějakých jim nejlépe známých důvodů potřebují reklamu a dostanou ji.

Skupina v San Franciscu není bez originality, a snad ani bez humoru, černého humoru. Misto, aby některý její člen přednášel její požadavky a rozkazy, dávají to předčítat zajaté Patricii. Jeden z rozkazů je ten, že máme věřit, nebo aspoň se tvářit, jakobychom věřili, že Patricia tak činí ze svobodné vůle, že náhle se přerodila a připojila se k teroristické zřetivosti. A tak někde, neznámo kde, Patricia v sedle nebo vstoje přednáší, že její otec je "fašistické prase", matka že je mizerný člen kuratoria kalifornské university, a otec že má si odpykat i to, že "včera za úsvitu iránský šach dal popravit dva muže". Patricia dále předčítala, že

teroristům za to otec musí nějakému komitétu vydat všechny své peníze. Ostatně, odkudsi pravila Patricia, otec se nemusí nad tím příliš znepokojovat, poněvadž iránský šach mu to zajisté nahradí. Tu se objevuje jiný charakteristický rys této skupiny: ví, co je to moc. Neštítí se vnučovat ani nejhorší žvást, pokud má Patricii ve své moci. Nijak se nesnaží, aby texty, jež dává Patricii předčítat, vypadaly aspoň poněkud pravděpodobně. Snaha po pravděpodobnosti je nutná jen pro ty, kdo nemají moc. Texty jsou sepsány s jemností her pro loutkové divadlo v plátném stanu na předměstí. Když přemýšlíme, proč tomu tak je, přicházíme na to, že tyto teroristé si nemohou pomoci, ani kdyby chtěli. Jsou celé naplněni nejprimitivnějším, poddůstojnickým žargonem, jehož meze nejsou ani schopni ani ochotni překročit. Berou své výrazy z několikastránkového, nejchudšího slovníčku na světě. Nemají výrazy pro dialog s kýmkoli a o čemkoli, mají výrazy jen pro poroučení. A tak slyšíme, že proklamace skupiny musí být veřejnými prostředky demokracie opakovány "do 24 hodin" sice...

Za peníze otce Hearsta rozkazová "skupina" bude také nakoupeny potraviny a dány "každému, kdo o to požádá, a ani jméno ani identifikace nebudetež žádány." Není známo, jaká škoda by vznikla, kdyby jméno a identifikace byly žádány a dány, ale chápeme, že by tím byla ztracena jedna z příležitostí k rozkazu. Když už skupina ponižila noviny a televizi — rozhodla se ponižít také policii. Když sto agentů po ní po týdny horečně pátralo — skupina se na několik minut vynořila ze svého neznáma a s velkou smělostí předvedla vyloupení banky s Patricií v hlavní roli. Byli přitom postřeleni dva lidé, a skupina vydala královské prohlášení: jeden byl postřelen, poněvadž neuposlechl ihned rozkazu, druhý proto, že se předpokládalo, že je to člen "nepřátelských sil."

Nikomu nemůže ujít, že skupina má tendenci jednat jako suverenní stát, který má své vojsko, své soudnictví, své zajatce a své popravy. Skupina praví: "Z rozkazu tohoto našeho soudu." Tři lidé prý o ni dali informace úřadům, a skupina-stát vydala rozkaz: "Budetež zastřeleni na místě". Dva členové skupiny zastřelili černošského ředitele škol, čin to sám o sobě i s hlediska skupiny ne dost srozumitelný, neboť sotva napomáhá přeměně společnosti zabíjet černocho, který se dopracoval k vysokému postavení. Ale skupina-stát prohlašuje pachatele za své řádné vojáky, kteří

Pozadí kardinálova úmrtí

Pro zajímavost a bez komentáře otiskujeme překlad dopisu, který český katolický kněz J. Novotný, žijící dnes ve Vídni zaslal 24. dubna letošního roku papeži Pavlu VI.

Vaše Svatosti,

dovoluji si Vám oznámit závažné skutečnosti, které před nedávnem bezprostředně zapříčinily náhlou smrt Jeho Eminence Štěpána kardinála Trochty.

Na svou kněžskou čest prohlašuji, že následující zpráva pochází z naprosto hodnověrného nejbližšího okolí spolupracovníků zesnulého kardinála Trochty a že je naprosto zaručena její pravdivost.

Den před jeho smrtí, to znamená v pátek 5. dubna 1974, přišel v 11.30 hodin do biskupské residence v Litoměřicích krajský tajemník pro záležitosti církevní. Tito civilní úředníci jsou v Československu jmenováni komunistickou stranou a státními úřady, aby dozorovali na církevní život v zemi a co nejvíce se ho snažili potlačit. Tento tajemník jménem Dlabal přišel v ten den značně opilý, jak bylo z jeho řeči a chůze naprosto zjevné, a vynutil si rozhovor s kardinálem Trochtou. "Rozhovor", dále se toto jednání vůbec tak nazvat, trval až do 17.30 do večera. Plných šest hodin řval tento opilý úředník nejprimitivnějším způsobem na tohoto Velekněze, zahrnoval ho nejsurovějšími nadávkami a vyhrůžkami a podroboval ho ostrým výslechům a psychickým mukám. Po odchodu tajemníka se odebral kardinál Trochta tímto jednáním zcela vyčerpaný na lůžko, ztrávil těžkou noc, ráno byl postižen mozkovou mrtvicí a v odpoledních hodinách téhož dne, zřejmě na následky těchto událostí, zemřel. Výše jmenovaný tajemník již po delší dobu sledoval veškerou činnost pana kardinála, již častěji před tím jednal s ním arogantním způsobem a byl též podrobně zpraven i o jeho zdravotním stavu. Věděl, že pan kardinál prodělal před nedávným časem dokonce tři oční operace laserem a že lékaři nařídili naprostý klid a varovali ho před rozčilením.

V naprosté úctě

Josef Novotný

byli zajati nelítostným nepřitelem.

Podle některých informací skupina má svůj vnitřní řád, který stanoví: "Od členů se budou poslouchat rozkazy."

Ani členové ani celá společnost se nemají co vptávat. V každém případě jakási pyramidka byla vybudována, na jejím vrcholu stojí černý muž jménem DeFreeze nebo Cinque, který je ozdoben slovy jako presidenti a generálové nových afrických států jsou ozdobeni přechytlými zlatými prýmkami na čepicích a na kabátech. Prozatím se spokojuje tím, že se nazývá Polním maršálkem. Někteří psychologičtí badatelé našli, že v DeFreezově rodině byly "jakési diskuse a konflikty", a domnívají se, že tím vysvětlili celého polního maršálka. Zpolitizovaný psycholog naznačuje: DeFreeze byl z chudé, rozvrácené rodiny, nezbyvalo mu, než se stát Polním maršálkem. Avšak tři mladé bílé ženy, které se k němu přidaly a buďto mu slouží nebo, jak někteří teoretisují, mu dokonce poroučejí, nejsou z chudých a rozvrácených rodin. Ani nebyly dvě mladé ženy, které před časem na letišti v Římě podšaty propašovaly zbraně pro palestínské teroristy. Za chvíli bylo těmito zbraněmi zastřeleno několik netušících pasažérů. Na fotografiích v novinách tyto mladé ženy nevypadaly nijak deprimovaně, spíše hrdě. Existuje jakési ještě neprozkoumané duševní území plné varu. Některé ženy, které se na něm octly, tak se odchylují od toho, co bylo pokládáno za ženskou povahu, že dospěly až ke svrchované bru-

talitě nebo aspoň k tomu, že ji pomáhají.

"Zatřelit na místě". "Musíte do 24 hodin". "Z našeho rozkazu". "Tento náš soud".

se takto vyjadřuje, kdekoho jiného nazývá fašistou. Služ-

Hlavní agent FBI Bates, pověřený vyšetřováním únosu Patricie Hearstové, vybuchl na žurnalisty: "Pánové, musím vám konečně něco říci. 75 procent svého času jsem strávil tím, že jsem mluvil se zástupci tisku. Ale nejsem placen za to, abych mluvil s novináři. Jsem placen za to, abych vedl FBI v San Franciscu. Od 4. února se případem Patricie Hearstové zabývám 16 hodin denně a většinu času mi zabere jednání s žurnalisty. Nemohu přece zavřít svůj úřad a zároveň vám dávat zprávy o tom, co dělám"

New York Post

ba lidu a vrcholný egotismus, rovnost a teror, příjemně, bez překážek splývají v její mysl.

Jestliže co lze říci s úplnou jistotou o Polním maršálkovi, tedy tolik, že touží po moci jako po vodě touží člověk, který dlouho šel vyprahlou pouští. To bývá tajemstvím "podzemního člověka". Představme si vládu člověka — skupiny, směru, které mají slovník jen pro poroučení. Žijeme v době, která technicky tak vyspěla, že může ukojit všechny hmotné potřeby. Zároveň s tím přišel problém demonismu, běsovství v člověku. Také s tím si společnost musí umět poradit.

DOMÁCÍ KURS BIBLE

Nabízíme vám zdarma a nezávazně písemný biblický kurs o 20 úkolech.

Jméno

Ulice

Město

CZECH HOME BIBLE COURSE
1228 S. Euclid Avenue
Berwyn, Ill. 60402

FINSKO A "GULAG"

Ve Finsku mají potíže s prodejem knihy "Souostroví Gulag". Nejsou to potíže oficiální, vláda ani parlament prodej knihy, líčící porevoluční poměry v sovětském Rusku, hlavně jeho koncentrační tábory a první vlnu vykonstruovaných procesů — zatím nezakázaly. Ale jméno Alexandra Solženicyna dostalo zřejmě v souvislosti s jeho odchodem ze Sovětského svazu nový zvuk. Dříve se všechny jeho knihy mohly volně ve Finsku vydávat a prodávat.

Tuto tradici nyní porušili v jednom velkém obchodním domě v městě Turku, kde se vedení obchodního domu rozhodlo stáhnout z prodeje německé a švédské vydání knihy "Souostroví Gulag". Při tom šlo o cizojazyčná vydání, která si zákazníci zmíněného obchodního domu sami objednali. Finské vydání zatím nevyšlo a s největší pravděpodobností ve Finsku ani nevychází. V březnu oznámilo helsinské nakladatelství Tammi, jehož majitelem je sociálně-demokratická strana, že Solženicynovu knihu nevydá. Finský překlad ovšem už existuje, poříдили ho ve Švédsku, jednak pro vlastní finskou menšinu a pak s velkou pravděpodobností také proto, že si od vydání "Souostroví Gulagu" slibovali dobrý obchod na finském knižním trhu. Že se právě tato kniha dobře prodává, je všeobecně známo. V Německé spolkové republice se například prodalo 700 tisíc výtisků a do podzimu se počítá s prvním milionem exemplářů. Ministr zahraničí Karjalainen popřel, že by byl z vládních kruhů anebo odněkud ze zahraničí vyšel nějaký popud proti "Gulagu". Žádná

Mezinárodní přehled

cizí mocnost prý neintervenovala. Která mocnost by to asi mohla být, Karjalainen neřekl, ale ve Finsku každý dobře ví, že ministr mohl minit pouze Sovětský svaz. Vztah mezi Moskvou a Helsinkami je vztahem malého chudého státu a jeho mocného souseda. Ohled na jeho přání je tedy diktován někdy více a někdy méně, obavou ze zbytečných komplikací. Někdy se tomu říká, postavit vztahy se Sovětským svazem na nové základy. V západní Evropě tento pojem zdomácněl jako finlandisace a představuje pro vlády, které se pokoušejí znormalizovat své vztahy k Moskvě — celou řadu ne nepodobných problémů. Finská praxe vyhlíží tak, že rozhlasová, televizní a ostatní žurnalisté dobře vědí, co ještě nevyvolá rozladění mocného souseda a ukládají si dobrovolnou autocensuru.

SKUTEČNÝ CÍL
JE ZÁPADNÍ
EVROPA

Člen politbyra čínské komunistické strany Li Hsien-nien, jeden z nejbližších spolupracovníků ministerského předsedy Čou En-laje, prohlásil v rozhovoru se západoněmeckými vědci v Pekingu, že kdyby měla vypuknout nová Sověty svou první bitvu proti západní Evropě a ne proti Číně. Připomeňme, že počátkem března agentura Hsinhua citovala výrok předního člena západoněmecké opozice Manfreda Woernera, že rozpínavost Varšavské smlouvy není namířena proti

Číně, ale proti střední Evropě, a že se koncem téhož měsíce moskevský rozhlas v čínském vysílání ohradil proti prohlášení Li Hsien-niena k zahraničním návštěvníkům, že "Sověty tropí hluk na Východě, ale zamýšlejí zaútočit na Západě".

Pekingský předák ovšem netvrdil, že ohrožení Číny ze severu pominulo; chtěl jen zdůraznit, že Sovětům záleží hlavně na tom, aby oslabily a nakonec ovládly západní Evropu, aniž by změnily svůj nepřátelský postoj k Číně. V očích Pekingu je největší nebezpečí v tom, že západocorpští představitelé podceňují sovětskou vojenskou hrozbu. Moskva je v tom povzbuzuje tím, že dělá co největší reklamu své šalebné politice takzvaného mírového soužití, uvolňování napětí a snižování stavu ozbrojených sil a výzbroje. Moskva doufá, tvrdí Peking, že se jí podaří ukolébat západoevropské země, rozdělit je a vypudit Spojené státy z Evropy, aby mohla dostat pod svou nadvládu celou Evropu. V zorném úhlu Pekingu hraje západní Evropa nepřímou, ale životně důležitou úlohu v čínské obraně. Zdůrazňuje, že jedinou zárukou proti sovětskému přepadu může být v dlouhodobé perspektivě jen sjednocená a vojensky silná západní Evropa, a uvažuje, že se Sověty zvláště snaží rozvrátit Evropské společenství.

To všechno řekli čínští předáci západním návštěvníkům už předtím. Ale novým prvkem v prohlášení Li Hsien-niena je připomínka, že se Sověty "zajímají více o útok na západní Evropu než o přepad Číny samé". To je na první pohled v rozporu s dosavadním základním principem čínské zahraniční politiky — vyjádřené pojmem "hrozba ze severu". Výroky pekingského představitelů jistě nenaznačují, že by se byly rozplynuly obavy Číňanů ze záměrů Moskvy. Rozhovory, poskytnuté západním novinářům v souvislosti s posilováním sovětských vojenských sil v Mongolsku, jakož i veřejná shromáždění v Sintiangu, na nichž obyvatelstvo této čínské provincie protestovalo proti porušení čínského vzdušného prostoru sovětským vojenským vrtulníkem dosvědčují, že náčelníci těchto vojenských okruhů neberou hrozbu sociálně-imperialistické agrese na lehkou váhu. Ale v otázce totálního sovětského útoku nebo pokusu vyřadit raketrovou obranu Číny preventivním nukleárním úderem změnilo pekingské vedení patrně svůj názor. Usoudilo, že i když je omezený sovětský vpád nadále možný, bezprostřední nebezpečí totálního sovětského útoku alespoň prozatím pominulo. Západ si nemůže dovolit nedbat výstrahy, kterou jí adresoval

čínský předák, to je, že Sověty používají posilování svých vojsk na Dálném východě k tomu, aby odvrátily pozornost od svého hlavního cíle — ovládnutí západní Evropy.

POHLED DO PERU

Peruánská vláda zakázala v zemi činnost jihoamerické tiskové kanceláře Latín. Tato sesterská organizace agentury Reuter, se ustavila v roce 1971 a specializuje se na latinsko-americkou problematiku. Tisková kancelář Latín byla zakázána proto, že podle názoru vojenské vlády v Limě vydávala zprávy — které přesahují hranice snesitelnosti nebo — obráceně — hranice dovolené kritiky peruánských poměrů. V žurnalistických kruzích se to kvalifikuje poněkud jinak: nedůtklivá reakce peruánského vojenského režimu se pokládá za známku nejistoty a psychologického komplexu mužů v uniformách, kteří se od puče v roce 1968 ve vládních křeslech stále cítí nesvi.

Všude v sousedství Peru vládne generalita — v Bolívii, Chile, Ecuadoru, Paraguaji, Brazílii. Všechny tyto režimy jsou vojenské a nacionalistické, ale jejich psychologie je jiná. Peru připomíná dětské nemoci nacionalně-socialistických programů — které jsou typické pro vojenské režimy v Africe.

Hospodářská agresivnost vojenské vlády v Peru, spojená s demonstracemi moci, vede k povážlivým důsledkům. Svěvolné znárodnování firem vyvolalo například psychózu nejistoty, podnikatelé nemají zájem na investicích do podniků, které se přes noc mohou stát z 50ti procent státním vlastnictvím. Došlo a dochází proto k útoku kapitálu do ciziny. Neméně kontraproduktivní bylo přebírání zahraničních společností, které byly více méně nuceny nechat se vykoupit. Dělo se to "v zájmu ochrany národního bohatství Peru". Ale téžba tohoto bohatství se pro nedostatek domácího kapitálu nerozvíjí, odborníci poukazují na to, že doly — železné nebo měděné — zaostávají, nově se neotevírají. Vojenská vláda tedy při znárodnování vložila cenný kapitál do existujících podniků, aniž tím přibýlo jedno pracovní místo. Za 50 milionů dolarů se vybudoval honosný, největší rybářský přístav na světě. Hned si také Peru rozšířilo výsadní právo rybolovu na 320 kilometrů do moře a tím se přirozeně dostalo do mezinárodně-právních konfliktů.

Zahraniční zadlužení země roste — sovětské tanky na úvěr nebyly první takovou položkou — hned po puči si vojenská junta v Limě kou-

pila francouzská supersonická bojová letadla Mirage; nikdo jiný tehdy v Latinské Americe nadzvuková letadla neměl. V mezinárodních komentářích se teď spekuluje o dvou možnostech vývoje.

Řada článků poukazuje na nebezpečí konfliktu s Chile; zbraně svádějí k použití. V jiných komentářích se nevylučuje, že vojenská vláda v Peru zavede jakousi formu státního socialismu; k tomu zase svádějí neúspěchy a důsledky částečného znárodnování.

VOLBY VE FRANCII

Výzkum veřejného mínění v polovině dubna ukazoval, že pro socialistu Mitterranda — kterého podporuje mocná francouzská komunistická strana, se vyslovuje 40 procent voličů. Mitterrandovi stoupenci patrně reprezentují tradiční voličskou sílu oddané levice; z toho je asi 20 procent komunistických hlasů. Jeho problém je, jak překonat hluboce zakořeněnou nedůvěru francouzské buržoazie k levicové vládě.

Mitterrand zdůrazňoval svou kariéru zodpovědného státníka. A skutečně nevyvolává dojem, že by bylo mnoho důvodů se ho obávat. Protože uzavřel volební dohodu s komunisty, musí neustále zdůrazňovat, že není loutkou komunistické strany. Ale tě-

**NA LEPŠÍ
K VAŠATOVÍ**

měř nevyhnutelně by musel do své vlády jmenovat několik komunistů. Mitterrand se horlivě ucházel o hlasy voličů z politického středu a zároveň zamlžoval rozhodující otázku: k jakým radikálním změnám by vedlo jeho zvolení v zahraniční politice. Distancoval se od svých komunistických partnerů, když prohlásil: "Francie patří k západnímu světu, k atlantickému světu".

Mitterrandova uklidňující kampaň může být úspěšná. Pravicový pařížský list "Minute" nedávno varoval: "Mitterrand vyhrál velkou bitvu: už z něho nejde strach". Přesto by mělo Mitterrandovo zvolení prezidentem znepokojující aspekty. Jeho vítězství by mohlo obnovit všechny nejistoty vlády lidové fronty z poloviny třicátých let. Přes Mitterrandovy chlácholivé sliby nezmizí rychle obavy, které vzbuzuje levice. Komunisté ve vládě velké západoevropské mocnosti by dodali komunistům v jiných státech legitimitu, o kterou usilují od konce druhé světové války. V tomto smyslu by bylo Mitterrandovo vítězství vážným signálem nejen pro Francii, výbrž pro celou Evropu.

Time

Chcete

Poznat krásy Československa?

Pozvat své příbuzné do USA?

POSLAT TUZEXOVÉ POUKAZY RÝCHLE

A SPOLEHLIVÉ? BEZSTAROSTNĚ CESTOVAT

PO USA I JINÝCH ČÁSTECH SVĚTA?

OBRÁTE SE PRO BEZPLATNÉ SLUŽBY

A INFORMACE NA

Gutleber Travel Agency, Inc.

110-01 Jamaica Avenue

Richmond Hill, N. Y. 11418

Tel. 441-8700 (212)

Nejbohatší sklizeň v dějinách?

Na severní polokouli nebyly ještě nikdy osety tak obrovské plochy obilím jako v minulých týdnech. Letošní sklizeň by měla být nejbohatší v dějinách. Je jí vskutku zapotřebí. Světové zásoby obilí klesly na nebezpečnou úroveň. Před dvěma roky byly sýpky na západě přeplněny, dnes jsou téměř prázdné. Zvrat byl rychlý. Začal v roce 1972 velkou neúrodou v Sovětském svazu a suchem v Indii a situace se ještě zhoršila v důsledku některých dalších faktorů. Prudký vzestup cen a vyčerpávání světových zásob nezastavila ani rekordní sklizeň z loňského roku.

Skutečnost je, že v červnu, to je do konce běžného zemědělského roku, klesne hladina světových zásob pšenice ve srovnání s rokem 1970 na pouhou třetinu, přičemž lidí, kteří musí jíst, je už teď o třista milionů víc než před čtyřmi roky. Letošní žně budou tedy nejdůležitější vůbec. Nebudou-li opět rekordní, bude na indickém subkontinentě téměř jistě hlad a rozplynou se rovněž naděje západních vlád, že udrží inflaci pod kontrolou. Mocnou vzpruhou světové inflaci totiž bylo, že v posledních dvou letech stouply ceny pšenice na trojnásobek, sojových bobů, krmiv a hovězího masa na dvojnásobek. Situace se naprosto změnila. Do konce šedesátých let patřily žně k všedním událostem, jichž si politikové a ekonomové všímali jen málo. Obilí bylo dost a jeho ceny byly nízké a stálé. A měla-li ho některá země jako třeba Indie málo, dodali jí hlavní vývozci rádi velká množství za zlevněnou cenu. Tato doba nenávratně minula. Bude-li rozvojový svět teď potřebovat obilí, bude musít za ně zaplatit ceny, které platí dovozci ze států vyspělých. Zásoby, z nichž bylo možno rozdávat v dobročinných akcích, už nejsou nebo docházejí. Právě proto americký ministr zahraničí Henry Kissinger, u vědomí velkého politického nebezpečí v této situaci, navrhl, aby byla na listopad letošního roku svolána světová potravinářská konference Spojených národů. Do té doby bude úroda pod střechou a svět bude vědět, na čem je. Jaké jsou vyhlídky?

Všechno závisí na severní Americe, na kterou připadá šedesát procent světového obchodu s pšenicí a většina obchodu s krmivem. Spojené státy a Kanada sklídí letos asi sedmdesát šest milionů tun pšenice, z čehož bude pro vývoz nebo rezervy k dispozici čtyřicet milionů tun. Ale ani sklizeň tak velká nebude mít pravděpodobně za následek snížení cen a sklizeň jen o málo nižší by mohla vyhnat ceny ještě více nahoru. To platí i pro sojové boby, jeden z hlavních proteinových zdro-

jů pro krmiva a nejvýnosnější vývozní artikl Spojených států vůbec.

Neznámou v obilném obchodě představuje Sovětský svaz. Prudké stoupání cen vyvolala totiž právě velká neúroda v této zemi v roce 1972: z vývozce potravin se stal během jedné sezóny dovozce. "Sověty musily spolknout svou pýchu a nakoupit ve Spojených státech třicet milionů tun obilí", poznamenal londýnský časopis Economist pod záhlavím "Rusko — hladový medvěd". Právě tato transakce v hodnotě jedné miliardy dvou set milionů dolarů se zvláště zasloužila o zlepšení styků mezi oběma supervelmocemi. Spojené státy ve skutečnosti zachránily Sověty před politickou krizí; protože jim však prodaly obilí příliš lacino, konečný výsledek byl, že na tento obrovský obchod doplatili američtí spotřebitelé a obchodní partneři Spojených států. Loni se Sověty postaraly o překvapení; sklídily rekordních 222 milionů

tun obilí a holedbaly se vítězstvím zkolektivizovaného zemědělství. Nebylo to však nic takového. Obilí bylo málo kvalitní a velice utrpělo tím, že musilo být ponecháno pod širým nebem, protože sovětské sýpky byly plné pšenice, dovezené z Ameriky. Přes nový ambiciózní plán na Sibiři bude sovětské zemědělství ještě dlouho v neutěšeném stavu. Rozsáhlé oblasti tohoto státu podléhají pětiročním cyklům mrazů a sucha. Na tom se nic nezmění, ani kdyby se stal zázrak a kolchozy a sovchozy pracovaly efektivněji. Sověty, které mohou udržovat jen minimální zásoby obilí, budou tedy musít i v budoucnu čerpat ze zásob Západu, ovšem s tím rozdílem, že se jim už nepodaří ošálit Američany a že jim budou musít platit stejnou cenu jako ostatní obchodní partneři Spojených států.

Další neznámou v rovnici je Čína. Ta se nejvíce vychloubá tím, že se pod Maovým vedením téměř každá komu-

na na venkově stala soběstačnou v potravinách. Čína nahromadila v ústředních rezervách asi čtyřicet milionů tun obilí, nejméně ještě jednou tolik však uskladnila v místních sýpkách jako pojistku proti neúrodě. Je však přes to pravidelným, i když nenápadným, kupcem a dováží hlavně z Kanady a Austrálie tři až pět milionů tun pšenice ročně. Takové celostátní kampaně a výzvy jako "Při každém jídle o sousto méně" jistě neukazují na přebytky obilí v Maově říši.

Letos nebo napřesrok postihne asi některé oblasti světa poprvé ve větším rozsahu hladomor, napsal londýnský týdeník Economist. Některé země, aby udržely stavy dobytka, vynaloží na krmiva více peněz, než budou moci jiné země vydat za obilí pro hladovějící obyvatele.

Na rozdíl od šedesátých let však už nebudou po ruce rezervy, aby zachránily chudé země, aniž by byly zasaženy stavy dobytka zemí bohatých. Je to ošklivá rovnice, kterou bude musít řešit potravinářská konference Spojených národů.

kdysi, — před tím, než se dostal k moci diktátor Salazar". Po tomto povinném komplimentu ideologii, v jejímž jménu se stalo Československo v roce 1968 okupovanou zemí — pražský rozhlas prokřákoval tím, že svým posluchačům připomněl hrůzy, jež jsou průvodním jevem takové buržoasní demokracie. Učinil tak prostřednictvím této informace: "Generál Spínola oznámil —

Žádáme inserenty, aby laskavě při zadávání jakékoli inserce do Malého oznamovatele předem zaslali příslušný obnos. Nejde o věc nedůvěry, jenom si nemůžeme dovolit při značném zvýšení poštovného, zatěžovat administraci dodatečným zasláním účtů za inseráty. Otištění jednoinčového inserátu v Malém oznamovateli s tučnou titulovou řádkou stojí \$4.00. Děkujeme za pochopení.

že budou propuštěni na svobodu všichni političtí vězni, že bude rozpuštěno ústředí tajné policie a že bude zrušena cenzura. V podobném tónu vyznělo jeho, Spínolovo televizní vystoupení, v němž ujistil, že chce uskutečnit svobodné volby a obnovit občanská práva a svobody."

No, prosím: hrozné věci s sebou nese taková buržoasní demokracie! Avšak dovedu si představit, že podobné je podstatným smyslem a obsahem takové zprávy."

ČESKOSLOVENSKÝ DNEŠEK

Byl první máj . . .

Na oslavy prvního máje v Praze a jinde v ČSSR herci a statisté museli — jako vždy, — přijít mnohem a mnohem dříve — to je přece jejich povinnost — než ti, pro které se divadlo hrálo. Není už zde, na tomto případě vidět tu hlubokou propast mezi těmi, kteří ranními ulicemi směřovali pěšky, autobusy i tramvajemi ke scéně a těmi, kteří o tři hodiny později pohodlně zasedli na svá místa s dobrým výhledem? Kde je ona jednota?

Manifestující, ale i ti, kteří zůstali doma u rozhlasových a televizních přijímačů si mohli vyslechnout projev generálního tajemníka komunistické strany Gustava Husáka. Víme, že je obtížné, pro toho, kdo tolik řeční, jako Gustav Husák, přinášet stále nové myšlenky a podněty, ale současně se domníváme, že by bylo téměř nemožné přednést ještě bezobsažnější projev, než byl onen slavnostní letošní prvomájový. Pozorný posluchač v něm při nejlepší vůli nebyl sto nalézt nic více než stokrát opakované fráze a obli-gátní zdravice. Byla to více než slabá odměna pro ty, kteří museli vážit cestu na Letnou, ale také důkaz toho, jak ti na tribuně hluboce podceňují ty, kteří stáli na pláni.

Ve svém improvizovaném projevu na závěr prvomájové oslavy nehovořil Gustav Husák, jako jeho neoslavý předchůdce o tom, že tedy bude maso, ale pochvaloval si, že právě tato prvomájová manifestace prokázala, jak není pravdou, že za režimem stojí jen hrstka aparátníků, ale celý národ, všechny vrst-

vy obyvatelstva, které to svou přítomností dokázaly. Uvědomme si však, a to ví i Dr. Husák — že i v padesátých, šedesátých letech — v dobách Antonína Novotného, hovořil rozhlasový reportér o rozjásané Praze, o nadšených zástupech, kteří svou účastí v prvomájovém průvodu dokumentují svou oddanost a věrnost straně. I Antonín Novotný se mohl tím vším chlubit. A pak přišel leden 1968 a s ním kruté procitnutí ze snu o oddanosti a věrnosti. Třída aparátníků se začala oprávněně chvět o své pozice a právě první máj před šesti lety ukázal skutečné, spontánní pocity lidu Československa, i to, komu a čemu patří jeho obdiv a úcta — pravdě, demokracii, myšlenkám neukleštěných občanských svobod. Tyto myšlenky dnes patří do nejhlubšího soukromí lidí Československa a na veřejnosti se hraje znovu ono staré, tolikrát opakované divadlo.

Humor z rozhlasu

V britském deníku Guardian, v rubrice "Dopisy čtenářů" vyšla glosa na adresu rozhlasu v Československu, která se týká jeho zpravodajství o tom, co se toho času děje v Portugalsku. Poslouchat zpravodajství z Prahy nebo z Bratislavy dostává posluchače do situace, o jaké pověděl už starořímský básník Juvenál, že je v ní těžko nepsat satiru. Satira vystrkuje růžky i z komplimentu, který složil na adresu sdělovacích prostředků v Československu pisatel těchto řádků v Guardianu: "Mohu jen zatleskat pronikavému způsobu, jakým rozhlas v Československu vy-

světluje svým občanům události spojené s převratem v Portugalsku, když říká: "První kroky nové vlády naznačují, že režim nechce již dále měnit, že zavede klasický typ buržoasní demokracie — což je stadium, jehož Portugalsko dosáhlo už

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.50% přinese 7.90%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na čtyři roky

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplácíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a vyplácíme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$20,000.00 vládní pojišťovnou *Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně*.

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021
aneb
2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710
and
590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

SPORT

V první fotbalové lize stále pokračuje urputný boj o prvenství a záchranu. Ze tří kandidátů na titul pouze pražská Dukla získala bod nerozhodným výsledkem 1:1 s Teplicemi. Přitom dokonce vedoucí Ostrava prohrála v Bratislavě s Interem 2:1 a Slovan Bratislava podlehl košické Lokomotivě 1:0. Naproti tomu tři mužstva bojující o záchranu, Žilina — Prešov a Lok. Košice dosáhla plného počtu bodů. Další výsledky: Škoda Plzeň — Bohemians Praha 2:0, Žilina-Spartak Trnava 2:0, Prešov-Sparta Praha 2:0, Zbrojovka Brno-VSS Košice 3:1, Slávia Praha-Nitra 0:1. Zápas 25. kola: Trnava-Plzeň 2:0, Nitra-Žilina 2:2, Košice-Inter 1:1, Sparta-Košice 3:2, Bohemians-Prešov 4:1, Slovan — Teplice 2:0.

Tabulka:

1. Sn Bratislava	25	31
2. Baník Ostrava	25	31
3. Dukla Praha	25	30
4. VSS Košice	25	28
5. Slavia	25	26
6. Sparta	25	26
7. Bohemians	25	25
8. Zbroj. Brno	25	25
9. SU Teplice	25	24
10. Sp. Trnava	25	24
11. AC. Nitra	25	24
12. Inter Bratislava	25	23
13. Škoda Plzeň	25	22
14. ZVL Žilina	25	21
15. Lok. Košice	25	20
16. Tatran Prešov	25	20

Letadla v zemědělství

Čs. podnik Slovair má dnes 142 letadel typu Z-37, tzv. "čmeláků", patřících do soustavy strojů pro chemizaci zemědělství. Devět dalších letadel vlastní přímo zemělské podniky. Pomocí letadel Slovair bylo loni ošetřeno skoro 2 a půl milionu průměrných hektarů, letos to bude o čtvrt milionu víc. Pro horské oblasti bude nasazen nový vrtulník.

Výroba umělých hmot

Umělých hmot, používaných ve stále větším množství v různých průmyslových odvětvích, je v Československu pořád nedostatek. V rámci výstavby petrochemického komplexu Spolany v Neratovicích u Prahy se buduje závod na výrobu suroviny pro průmysl plastických hmot a výrobu kabelů. Etylen ze sovětské ropy se sem bude přivádět ethylenovodem z východního Německa. První dodávky mají přijít letos v létě.

39. a 40. kolo I. hokejové ligy rozhodlo o sestupujícím. Stal se jím Chomutov, který po ročním působení v nejvyšší soutěži se vrací do II. ligy. Mistr ČSSR je znám už delší dobu, je jím mužstvo Dukly Jihlava a tak teď už jen probíhá souboj o 2. místo v tabulce. Výsledky: Slovan Bratislava-Dukla Jihlava 0:7!, Sparta Praha-ZKL Brno 5:3, Škoda Plzeň-Vitkovice 5:4, Kladno Pardubice 2:0, Košice-Chomutov 4:4 — Litvínov — České Budějovice 0:1. 40. kolo: Pardubice-Sparta Praha 4:2, Jihlava-Kladno 6:4, Chomutov-Plzeň 2:6, ZKL Brno-Košice 1:1, Bratislava-Košice 4:3, Vitkovice-Budějovice 1:2.

Výsledky předposledního kola: Pardubice-Plzeň 4:2, Jihlava-Košice 4:1, Brno-Budějovice 4:4, Chomutov — VŽKG 5:6, Bratislava-Sparta 3:6 a Kladno-Litvínov 7:4.

Tabulka

1. Dukla Jihlava	43	67
2. Sparta	43	56
3. T. Pardubice	43	54
4. ZKL Brno	43	46
5. SONP Kladno	43	45
6. Sn Bratislava	43	44
7. VSŽ Košice	43	43
8. CHZ Litvínov	43	38
9. T. VŽKG	43	36
10. Škoda Plzeň	43	34
11. Č. Budějovice	43	34
12. VTŽ Chomutov	43	19

Fotbalisti New York Cosmosu nezahájili sezónu úspěšně. V prvním utkání s Baltimore Comets prohráli 2:3 a ve druhém podlehl Miami Toros 1:2 po prodloužení. První zápas sehraje Cosmos tuto neděli, 19. května ve tři odpoledne na Downing Stadiumu na Randalls Islandu nedaleko Triborough Bridge. O týden později se utká v prvním mezinárodním utkání sezóny s předním italským mužstvem FC Neapol.

—pza—

Amatéri-profesionálové?

Zástupci čs. olympijského výboru se vyslovili pro nové znění olympijského řádu v otázce amatérského statutu sportovců. V základě se stanoví, že v různých sportech určí podmínky příslušná mezinárodní sportovní federace. Tim se upouští od dosavadních formulací, které nepřípustěly podporu sportovců od vlády, výchovných ústavů či finančních podniků. Výjimkou už také nebude náhrada ušlé mzdy. Ruší se i ustanovení o tom, že příprava sportovce na olympijské hry má trvat nejvíce 60 dní v roce. Tato ustanovení už byla praxí stejně dávno překonána.

Koncert v Macoše

Na dně propasti Macocha v Moravském krasu — tedy 138 metrů hluboko — uspořádala koncert oblastní dechová hudba SNB z Brna. Její produkci naslouchaly stovky posluchačů.

AMERIKO, AMERIKO...

VZPOMÍNKA

Dopis z Anglie byl adresován prostě jen "Americkým novinám s největším nákladem", a tak jej dostal newyorský list Daily News, který má denní náklad na dva miliony výtisků.

Dopis napsala žena britského dělníka, jistá paní Jolliffová a byl to vlastně otevřený děkovný list dvěma bývalým americkým vojákům, kteří se jí jako osiřelého dítěte za blickriegu v Anglii ujali, a byli tehdy její jediní přátelé. Paní Jolliffová, tehdy Greta-Jean Loughtonová, neví, kde ti dva dnes jsou, ale "jestli budete mít někde trochu místa", píše těm novinám s největším nákladem, "dejte to prosím do novin". A tak teď můžeme číst:

"Robertu Mokeshymu, Wendellovi Smithovi a Harrymu Littlefieldovi: Asi se nebudete pamatovat na obyčejné osmileté děvčátko, s kterým jste se setkali, když jste za druhé světové války sloužili v Anglii. Byli jste posádkou v devonském okrese, a občas jste chodili na návštěvu na farmu k dcerám Smallridgovým v Barnstaplu. Já jsem tam tehdy také byla jako jedna z londýnských evakuovaných. Moje matka byla zrovna předtím zabita a od sestry jsem byla odtržena evakuací. Byla jsem smutná, opuštěná a mezi cizími lidmi. Ale vy dva jste nasti čas a slova pro útěchu, a já na vás nikdy nezapomněla."

Otec Greta-Jean byl na frontě u dělostřelectva, matka zahynula při náletu a Greta-Jean si tenkrát psala do deníku: "V noci to vždycky začne; světlo mety jezdí po nebi, pak se ozve protiletadlová a za chvíli už hvízdají bomby. Ticho znamená jen jednu z dvou věcí: buď že je po náletu, anebo že je po člověku." A jediní, kterým záleželo na tom, zdali je Greta-Jean ještě na světě, — psala si také v deníku, — byli právě ti dva Harry a Bert. Ve svém otevřeném listě dál píše:

"Ta pohádka, cos mi vyprávěl, Harry, mě utěšovala po všechny ty dlouhé, osamělé roky války. Nevím, jestli si na to ještě vzpomeneš, ale jednou jsi mi povídal před spaním, že dva lidi, co se mají rádi, mají svou zvláštní hvězdu na nebi. A že můj tatínek a maminka také takovou svou hvězdu někde na nebi mají. A že někdy za noci můj tatínek, který tehdy byl v armádě, může na tu hvězdu zamířit světlo mety a maminka sklouzne s nebe po paprsku zpátky na svět, a tak mohou být vždycky zas na chvíli spolu. Nikdy asi nebudeš vědět, jak mě to tenkrát utěšovalo a jak se při té vzpomínce i dnes usměju, když se dívám na hvězdy." Tehdejší osmiletá Greta-Jean má dnes sama dvě děti, starší než byla ona tenkrát. Její muž je elektrikář u brit-

ských železnic a její domácnost je zřejmě spokojená. Jak dál v dopise říká: "Život je teď opravdu lepší, Roberte, jak's zas ty vždycky říkával. Říkal's mi, že každý má své zlé a své dobré časy, a měl's pravdu. Mám teď svůj vlastní domov, hezké děti a nejlepšího manžela na světě. Nic jiného si nepřeju. Ale jestli vy dva jste v životě už neudělali nic jiného dobrého, než co jste udělali pro mě, tak to samo o sobě bylo až dost, a stále ještě za vás děkuju Bohu." Paní Jolliffová ovšem neví, kde její dva tehdejší přátelé a ochránci dnes žijí, nebo zdali ještě vůbec žijí. Pamatuje se jen matně, že Harry Littlefield byl pravděpodob-

ně z Jižní Caroliny. Byl z farmy a měl doma malou sestřičku. Robert měl knírek a la Clark Gable a byl z velkoměsta.

"Pamatuju se, že si vždycky dělal legraci z Harryho, že je balík z venkova, a říkal, že my dva velkoměstáci musíme držet pohromadě", píše paní Jolliffová.

Deník Daily News ovšem — vzdor mamutímu nákladu — čtou jen Newyorčané. Jinde v Americe se nedostane. Ale redakce se teď sama pokouší hledat Roberta a Harryho po Spojených státech. Paní Jolliffová končí svůj dopis přáním: "Hodně štěstí a spokojenosti vám oběma od děvčátka s pihami a bez mašle před mnoha a mnoha lety."

Úspěšný Kissinger

Henry A. Kissinger proměnil většinu Washingtonu v město, které oslavuje jeho zahraniční politiku — a dosáhl toho souhrou různých okolností: úspěchem, otevřeností, lišáctvím, obratností a pohyblivostí. Jako žádný jiný ministr zahraničních věcí z poslední doby si Kissinger vynutil nebo získal podporu pro většinu svých cílů. Richard Nixon ovšem je stále prezidentem, a jeho spolupracovníci tvrdí, že dosud vše diriguje a že se s ním Kissinger pravidelně radí. Ale zákonodárci, diplomati a novináři jednají s Kissingerem, jakoby měl poslední slovo. Je považován za "prezidenta zahraničních věcí" — a sám je svým nejlepším reklamním agentem.

Prezidentova slabost, již zavinila watergateská aféra — přidala zahraničnímu ministru další politickou sílu. Senátoři a poslanci v soukromí přiznávají, že Nixonovy vnitropolitické obtíže je přiměly k tomu, aby se více spoléhali na osobnost a moc Henryho Kissingera. Mnozí zákonodárci mluví o Kissingerovi jako o "aktivní položce celé země" a poukazují přitom na Kissingerovu diplomatickou kouzla: otevření cest do Moskvy a do Pekingu a zahájení jednání na Středním východě. Jak řekl jeden představitel senátu: "Podporu si zde získává především úspěch." Mnozí zákonodárci také přiznávají — že si přeji, aby Henry Kissinger byl chráněn před skandály vlády.

Když zahraniční ministr vystupuje před kongresovými výbory, hraje na strunu domácího neklidu, ale neočerňuje prezidenta. Mluví o vnějším nebezpečí v době vnitřní slabosti a rozháranosti. Kissinger se nečunavě dorozumívá s kongresem. Od doby, kdy se stal ministrem, téměř dvacetkrát se objevil před kongresovými výbory a

hovořil zde až na jednu výjimku na tajných schůzích. Zákonodárci, kteří nebyli zvyklí na tolik pozornosti — přijali Kissingerovu dalekosáhlou sdílnost s vděčností, již kdosi nazval "až podlézavou". O Kissingerovi je známo, že z duše nemá rád, šíří-li se neoficiální zprávy — pokud je sám nepustí do světa.

Skupiny, jejichž názory se rozcházejí, mají pocit, že Kissinger je vždy na jejich straně, a většina z nich podporuje Kissingerovo úsilí. Kissinger urovnává rozpory, o Kissingerovi se píše na prvních stránkách novin — Kissinger mluví, Kissinger jedná — a vytvořil kolem sebe auru nepostradatelnosti.

New York Times

Tituly a ceny

K letošnímu 1. květnu byli jmenováni v ČSSR někteří noví národní umělci: zpěvačka Líbuše Domanínská-Vyčichlová z pražského Národního divadla, výtvarníci Karel Souček, Mária Medvecká a Josef Malejovský a spisovatelé (čestí) Miloš V. Kratochvíl a Josef Toman, (slovenští) Margita Figuli a Štefan Králik. Především v literární oblasti znamená toto jmenování další krok v zoufalé režimní snaze vzbudit dojem, že jakási čs. literatura existuje. Ovšem krok marný. Potvrzují to i udělené státní ceny. Dostali je slovenský básník Pavol Horov a český překladatel, básník a publicista — ale především věrný "přítel SSSR" Jiří Tauber. Ceny obdrželi dále: slovenská operní pěvkyně Elena Kittnarová, skladatel Oldřich Flossman, sochař Miloš Axman, malíř Bohumír Dvorský, bratislavský režisér Tibor Rakovský a pražský herec Václav Švorc; ten poslední je taky příznačný — dostal cenu za roli Lenina v jedné televizní hře.

S ČÍM SOUHLASÍME . . .

(Dokončení se str. 1)

systému — předpokladu nevinu, dokud není dokázána vina. Presidentova rezignace by se široce vykládala jako doznání viny.

Jsmo v rozpacích nad senátovým prohlášením, že jeho výzva nemá co dělat s jeho názorem na prezidentovu vinu nebo nevinu. Jestliže se president neprovinil, proč by měl odstoupit? Kdyby odstoupil, vytvořil by hrozivý precedent. Každý budoucí president by mohl být odstraněn z úřadu jen proto, že se začala šířit jakási obvinění. Dalším logickým krokem by bylo, že se odstraní zákonné zvolená hlava státu na základě výzkumu veřejného mínění nebo v důsledku stranické intriky, při které se bude ignorovat jediný ústavní postup, to jest obžaloba ve sněmovně reprezentantů a odsouzení v senátě.

Zemí by nerozervaly strasti legální obžaloby, nýbrž strasti a šířící se pocit viny, vyplývající z toho, že byl zničen muž, který byl možná nevinen. Mělo by to za následek nekonečné rekriminace, hádky a hořkosti. Historie jasně ukazuje, že právě takto končí odstranění hlavy státu ilegálními prostředky.

Roman Brackman, dopis
New York Times

REKORDNÍ INFLACE

V celém poválečném období nikdy nebyl americký hospodářský výkon tak zneklidňující jako v prvním čtvrtletí tohoto roku. Celková cenová hladina stoupla v ročním průměru o 10,8 procenta; to je nejrychlejší vzrůst za 23 let. Tisínový výsledek prvního čtvrtletí nemůžeme odbýt jako nešťastnou náhodu, kterou zavinila energetická krize. Není pochyb, že naftové embargo a stoupající ceny paliva přispěly k oslabení hospodářství a k zhoršení inflace. Tlak energetických nákladů nepolevil a v příštích měsících by se mohl ještě zvýšit.

Inflace se prakticky vymkla kontrole. V celostátním měřítku stouply spotřební ceny v ročním průměru o 13,2 procenta, v newyorské oblasti o 14,4 procenta. Vláda den za dnem nůnavně odstraňuje kontroly a Kongres nedává najevo, že by chtěl připravit nový účinný protinflační program.

Novým pokusem — jež má, kupodivu, podporu ultraliberalních ekonomů — je naučit se žít s inflací po způsobu autoritářské Brazílie a zvyšovat všechny příjmy a hodnotu cenných papírů podle cenového indexu. Ale americké dělnictvo ani nečeká na to, až se vláda Spojených států pobrazilští, a řeší své problémy na základě indexu, automatickým spojováním vyšších mezd s vyššími cenami. Požadavky dělnictva jsou pochopitelné, ale skutečnost je taková, že prudké zvýšení mezd, jež vysoko překračuje vzrůst produktivity, bude mít za následek buďto ještě nespravedlivější rozdělování břemen inflace nebo stlačení zisků a

prohloubení hospodářské recese.

Vláda zřejmě počítá s tím — že inflaci zastaví zpomalením hospodářské aktivity (president Nixon zakázal svým podřízeným, aby to nazývali recesí). Ale co vláda udělá, když se tato zbožná přání nesplní?

New York Times

ZMÍRNĚNÍ NAPĚTÍ. OBCHOD A LIDSKÁ PRÁVA

Spojené státy se blíží k volbě: mají se hospodářské vztahy k Sovětskému svazu rozvíjet nebo se má od nich odtrahovat? Debata se bohužel vyhrotila do nerealistických extrémů. Na jedné straně je podivná aliance konzervativců, kteří soustavně oponovali snížení napětí v sovětsko-amerických vztazích, a liberálů, kteří reagují na zhroucení svých příliš vysokých nadějí v přátelské vztahy k liberalizovanému sovětskému režimu. Na druhé straně jsou nadšenci z oblasti obchodu — kteří jsou fascinováni novými velkými příležitostmi ve východní Evropě a v obchodu vidí universální řešení mezinárodních konfliktů. Zdá se, že je to volba mezi mravností, s níž je spojeno velké napětí, a dohodou, s níž je spojen obchod.

Je jasné, že bychom neměli zabouchnout dveře před obchodní dohodou, dojednanou v roce 1972, ani do široka otevřít dveře rozšíření obchodu a investicím s neomezenými úvěry, podporovanými kládou. Rozumnějším postupem by byl skromný a kontrolovaný rozvoj hospodářských vztahů, hlavně pokud jde o spotřební zboží a stroje, s výhlídkou na postupné zvýšení a rozšíření. To by bylo pro sovětské vůdce neustálým popudem, aby přijali závazky mírnější politiky, ale mohlo by to být regulováno tak, aby se zajistilo, že se našich dodávek neužijí na posílení sovětské vojenské zdatnosti a že politická souměř se bude vést zdrženlivě.

To by vyžadovalo, aby vláda měla vůli a prostředky koordinovat a kontrolovat úvěry a vývoz technologie podle potřeb národní politiky a aby o věci nerozhodovaly jednotlivé společnosti podle toho, jaké zisky jim tyto transakce vynesou. Naši politiku nemají určovat argumenty o profitu, zaměstnanosti, nebo ztrátě obchodů s jinými zeměmi, ani iluze, že obchod přivodí demokratizaci Sovětského svazu. Má ji určovat jen vědomí, že hospodářské zájmy mohou být popudem k politickému zmírnění a že je v našem zájmu si tak počínat.

Marshall D. Shulman, profesor mezinárodních vztahů na Columbia University, v New York Times

Naše knihy v exilu

Knihy vlastní edice a všech exilových nakladatelství do celého světa zasílá

LITERÁRNÍ KLUB

K. J. Krušina, Box 239, S 126 02 Hägersten 2, Sweden. Europe.

Napište si o prospekt

Rekvalifikace zábravních umělců

Letos probíhají po celý rok ve všech čs. krajích rekvalifikační zkoušky všech umělců v oblasti zábavního umění. Cílem je — "umělecké a kádrové zkvalitnění" a "snížení disproporcí v kvalifikačních třídách". Ve výjimečných případech — říká směrnice — se může někdo dostat do vyšší třídy nebo být doporučen pro zahraničí. Jinak jde spíš o možnost přeradit lidi do skupiny nižší nebo mu kvalifikaci zrušit. Zkouška se skládá z individuální písemné teoretické práce, pohovoru a přehrávky. Necmluvená neúčast znamená vyřazení z evidence. Zkoušky provádějí komise Krajských podniků pro film, koncerty a estrády.

Letecká výstava

Na pražském vojenském letišti ve Kbělich byla renovována expozice letectva a protivzdušné obrany Vojenského muzea, která patří mezi pět největších na světě. Je tu instalováno 47 letounů, z nichž 13 znamená světovou raritu. Sovětská stíhačka LA 7 se např. dochovala jen ve dvou exemplářích.

Sjezd Červeného kříže

Na 7. sjezdu Čs. Červeného kříže byl jeho novým předsedou zvolen náměstek slovenského ministra zdravotnictví dr. Imrich Hatiar.

A na universitách . . .

Mezinárodní Rada, která se zabývá budoucností vysokých škol, je složena z význačných amerických a evropských vědců, jež jsou zneklidnění politickým nátlakem a otevřeným násilím, jež ohrožuje úroveň vysokoškolského vzdělání. Tyto obavy jsou ospravedlněny šokujícími událostmi na některých evropských universitách, kde radikální extremisté doslova potlačili akademickou i politickou svobodu. Také na amerických universitách byla svobodná diskuse často omezována zastřeným i otevřeným nátlakem.

Naděje na překonání těchto nátlaků by byly ovšem větší, kdyby byla nedávná mezinárodní konference na newyorské Městské universitě neuhnila před otázkou, proč se protintelektuální a násilné síly setkaly s tak malým odporem uvnitř tolika vysokých škol západního světa. Hněv obležených profesorů na totalitářství Nové levice je zcela oprávněný.

Nemůže být sporu o tom, že Rada má správný cíl: zabránit, aby vysoké školy zabrali radikálové, a osvobodit vysoké školy a fakulty, kterých už se buďto zmocnily násilné menšiny nebo které jsou paralyzovány hlasovacím právem pro každého, v němž hlasy pedala a rektora se vzájemně ruší.

New York Times

Krajanský oznamovatel

V INDEXU

právě vyšla nová kniha Arnošta LUSTIGA: "ULICE ZTRACENÝCH"

Knihu, stejně jako všechny ostatní publikace Indexu, je možno objednat na adrese INDEX, 5 Koln 41, Postfach 410511, West-Germany

Víte, že

REZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ JOSEF ČURDA, MARGARTENSTR. 11

. . . je jen 206 m od nádraží Seinau . . . vyrábí na 20 druhů českých a slovenských specialit . . . rozesílá maso a uzeniny po celém Švýcarsku (maso za velkor' chodní ceny) . . . při objednávce nad S. Fr. 50.— neúčtuje poštovné.

Nevíte?

Tak přijďte nebo volejte 01/23 52 65

GALERIE KRAUSE

Tumbelenstrasse 37 — 8330 Pfäffikon (ZH)

neustále vystavuje práce českých a slovenských umělců. Možnost objednání knih i časopisů od všech nakladatelství a vydavatelství. Tel. 01/97 30 66

SERVIS

vašeho vozu zajistí rychle a spolehlivě W. Pisoft, společník fy: AUTO WEISS, Altstetterstrasse 228, 8048 Zürich, tel. 01-62 14 55.

PROTESTY

JÁRA KOHOUT

S protesty se to přehnalo. Protestuje se proti všemu. Dokonce se protestuje proti protestům. Nemocní protestují, že lékaři nechodí navštěvovat pacienty do bytů. Protestuje se, že je drahý benzín. Protestuje se, že je znečištěné ovzduší. Kuřáci protestují proti nekuřákům a nekuřáci protestují proti kuřákům. Studenti protestují tím, že běhají nazi po ulicích. Spisovatelé protestovali, že americké paničky si denně po telefonu vypravují celé romány, místo aby je četly. 1272 devatenáctiletých chlapců protestovalo před radnicí, že pomalovali 690 vagonů podzemní dráhy od shora až dolů a nedostali za to významné mališské akademie. Sardinky protestovaly, že jsou v nelidské tlačenici. Vzal jsem po ránu otevřenou krabičku se sardinkami do subwaye a ukázal jsem jim, jakou my máme mačkanici a bylo po protestu.

Parta gangsterů protestovala, že při vykrádání národní banky nebyla jejich námaha zachycena pro televizi, ač před tím zlodějská ústředna telefonovala třem televizním stanicím, že bude banka vyloupěna. (Lup činil 87.000. Nikdo nebyl dopaden.)

Nájemníci protestují, že v bytech nebylo teplo. Místo je ujistilo, že již brzy bude teplo všude. Jen co se vynalezne vysílání tepla, jako se vysílají televizní programy do bytů. Bezdrátově a bezrouřově. Osvobozovací fronta protestovala, že bylo senátem zastaveno vyšetřování Mafie, když Maťe vyhrožovala, že bude vyšetřovat senát. Družstvo obyvatel na Manhattanu protestovalo pro-

ti hluku. Prý pro rámus není slyšet volání o pomoc.

Herci protestují, že lidi při televizi často spějí. To je neúčta k jejich umění. Ti, co se stále dívají na televizi protestují, že je mnoho repeatů. Komik v nočním podnikku protestuje proti netečnému obecnstvu výkřikem: "Dejte mi sem jiné diváky!". Někteří diváci protestují proti polským žertům. Protestuje se, že je málo veřejných záchodků. Policie protestuje proti soudcům, že každého zatčeného hned pouští na svobodu. Kriminálníci protestují proti věznění. Žádají, aby každý doživotní žalář byl změněn na dva týdny pobytu v hotelu Waldorf Astoria.

Hasiči protestují, že mají malé platy a tak, že nebudou jezdit k požárům. Žádají, aby se stavěli pojízdné domy. Když takový dům bude hořet, musí ho majitel přivést před hasičskou stanicí. Šoféři od nákladních automobilů již teď protestují proti novému benzínům, které se začínou v brzkou vyrábět. Po benzínu z kaktusů prý budou praskat pneumatiky. Višňový benzín asi také nebude dobrý. Když přijde pecka do dýžny, ucpe karburátor. Ředkvičkový benzín bude silný, ale po fazolovém a cibulovém se docílí ohromná rychlost, když se dupne na plyn. Soukromníci protestují, že nemají soukromí. Všude se prý odposlouchává a nahrává na pásky. Dokonce prý mají takové odposlouchávací zařízení, že si nacheťají na pásky co si povídá tkanička u boty s jazykem. Moje žena protestuje, že jí připoutám k sobě řetězem, když jdeme do města. Nedá se nic dělat! Co nemáte v New Yorku na řetězu, to vám u-

Antiimportní politika

Čs. režim používá nerad pro nepopulární opatření správného pojmenování. Tak se různým zdražením říká "úprava cen" a vyhazovům "přeřazení." Je proto s podivem, že se v tisku, byť z pera novinářova, objevilo zcela jednoznačné označení dnešní dovozní politiky čs. hospodářství. Ekonomický ředitel Bavlňáškého průmyslu napsal nedávno do Hospodářských novin článek "Vliv růstu cen lze omezit", kde hovoří zcela jasně o "antiimportní politice dovozu z kapitalistických států". Za důvod se označují stále stoupající ceny surovin a dalších materiálů, které čs. průmysl — v tomto případě bavlňášký — nezbytně potřebuje. Konkrétně se tu jedná o bavlnu, hedvábí, syntetické stříže, barviva a zušlechťující chemikálie. Bavlňášký ředitel potvrzuje, že negativní cenové vlivy (ovšem převážně z tzv. rozvojových zemí, které tu čs. propaganda, z politických příčin, klidně zařazuje do tzv. "kapitalistických států") se zatím — ve snaze zachovat stabilitu ekonomických podmínek čs. podniků, a nepřenášet výkvy do jejich hospodaření — vyrovnávají ze státního rozpočtu. Ovšem jinak probíhá v čs. průmyslu velká akce za náhradu "drahých" surovin za různé jiné, náhražkové, a to buď ze zdrojů vlastních nebo východoevropských. Tak už se přešlo z polyamidového hedvábí na domácí surovinu a dováží se i méně hedvábí viskózního, acetátového a polyesterového. Podniky zároveň prověřují sortiment výrobků a vyrábějí druhy, vyráběné z

PIONÝR STÁRNE

Pionýr slavil 25. výročí svého zrodu. Oslavy byly o to okázalejší, o co je historie Pionýra zprofanovanější. Převodová páka partaje, zaměřená na ty nejmenší, povinná a nezáživná náhražka Junáka, permanentní problémy s nezkušenými a nesvědčitými vedoucími — to všechno a řada dalších faktů způsobily, že když se mladí mohli v 68. roce svobodně rozhodovat, Pionýr náhle hynul na úbytě. 1. března 1968 vysílal Československý rozhlas závěry ze zasedání Ústřední rady Pionýrské organizace v Praze, v nichž se mimo jiné požadovalo: "... aby Pionýrská organizace nebyla jenom ozdobou naší společnosti a děti předmětem nejružnějších usnesení, ale aby to byla samostatná demokratická organizace, do které by děti mohly svobodně vstupovat i vystupovat, kde by si podle svých zájmů rozhodovaly co chtějí a co ne". Tento jediný předpoklad neformální existence Pionýra byl ovšem v průběhu normalizace zlikvidován. K čemu tedy při 25. výročí Pionýra více slov?

P. P.

oných materiálů, u nichž došlo k enormnímu zvýšení nákladů růstem cen. S přechodem na jiné suroviny a výrobní součásti se musí ovšem měnit i technologie a zavádět nové postupy, zatím nevyzkoušené. Nikdo také nemůže předem dohlédnout, jaký budou mít tyto změny vliv na jakost zboží, která už tak jako tak zůstávala za výrobky vyspělých zemí. Politicky nejzávažnější je však fakt, že v současném trendu zvyšování světových obchodních styků vyhláší čs. vláda "z úsporných důvodů" antiimportní politiku — ovšem jen vzhledem k Západu. Směrem na Východ, převážně do Moskvy, se brány nadále otevírají. Kdo z toho těží?

Sch

Katastrofální území hlavního města Slovenské republiky — součásti dnešní ČSSR — vzrostlo od r. 1945 z 6858 hektarů na 37.050, tedy víc než pětikrát. Počet obyvatel se zvýšil ze 143.200 na 311.500, přičemž existuje plán dosáhnout na dnešním území města počtu 550.000 obyvatel. Pak se má rozvoj realizovat v dalších pásech, v oblasti Záhorie, Limbach a Senkvice. To vše se ovšem setkává s velkými potížemi jak ve stavební schopnosti, tak v tvorbě životního prostředí. Do Bratislavy už byli přeřazení stavbaři z celého Slovenska, pro které však není dost ubytovacích možností. Chybějí také moderní stavební stroje a dostatek materiálu. Investice se pro-

to opoždějí, vznikají nové, nepředvídané náklady. Ještě složitější je to s výstavbou průmyslovou. Závod Slovnaft — zakládaný v 50. letech — byl tehdy daleko za městem. Dnes, při 5-násobné výrobní kapacitě, zamořuje škodlivými látkami okolní bytová sídliště. Loni způsobil nekontrolovaný únik škodlivin do půdy kalamitu s pitnou vodou, protože musel být vyřazen z provozu vodní zdroj v Podunajských Biskupicích. Právě tak se škodlivě projevuje činnost Chemických závodů Jiřího Dimitrova. Např. v oblasti Mírové kolonie činí spád škodlivých exhalací 2373 tun na čtv. kilometr — čímž je mnohonásobně překročena státně dovolená norma. Stejně tak se nepříznivě proje-

vuje i rozvoj dopravy. Prostory kolem bratislavského letiště trpí nadměrným hlukem, přičemž bude možno i v budoucnu dosáhnout pouze částečného zlepšení situace stavbou zvukových bariér a clon na nejhluchnějších místech letiště. Pomalu pokračuje i přestavba železniční a městské dopravy. Na ovzduší se nepříjemně projevuje i celý stavební ruch, který způsobuje pronikavé zvýšení prašnosti v celé městské oblasti. Tento stav bude ovšem trvat v nezměněné míře i v dalších letech, kdy se bude na druhé straně Dunaje budovat sídliště Petržalka a k němu velký železničně-dálniční most. Svou daň si vyžádá i přestavba bratislavského říčního přístavu.

Večery pod lampou s českou knihou

Čtenářský hlad po dobré české knize trvá. Doma i v cizině. Kdežto doma současná literatura stagnuje, a starší kvalitní věci se vydávat nesmějí, my v emigraci máme v tom ohledu větší štěstí. Také Universum Sokol Publications patří k vydavatelstvím, které jsou sto zájmu čtenářů o dobrou českou knihu vyhovět. Zde je seznam a stručný popis knih, vydaných doposud našim nakladatelstvím:

DEMOKRATICKÝ MANIFEST —

Ferdinand Peroutka. Vyznání víry v demokracii, svobodu a právo na národní sebeurčení. Mužný boj s ideologií komunismu, jehož slabiny jsou zde odhalovány nejpopulárnějším mistrem pera. Kniha skutečně hodná tradice českého humanismu.

POČÍTADLO —

Petr Den. Sbírká esejí, zkoumajících vztahy mezi náboženstvím, politikou a matematikou, jež se zároveň snaží dát novou náplň pojmu "demokracie", aby revoluce davů a nových národů, měnící podobu našeho století, nebyla revolucí nihilismu, prostě moci a smrti, nýbrž revolucí míru a života.

VE VLÁDĚ DRUHÉ REPUBLIKY —

dr. L. K. Feierabend. Paměti muže, který spoluřídil osudy národa a státu v tragické pomnichovské době. (Rozebráno).

VE VLÁDĚ PROTEKTORÁTU —

dr. L. K. Feierabend. Pokračování pamětí člena české protektorátní vlády z doby po 15. březnu 1939, obsahující množství zajímavých a významných detailů o tehdejších událostech.

Z VLÁDY DOMA — DO VLÁDY V EXILU —

dr. L. K. Feierabend. Autor zde líčí svůj dobrodružný útek z Protektorátu přes Maďarsko, Jugoslávii a Francii do Londýna a popisuje zajímavým způsobem poměry v tehdejší exilové vládě presidenta Beneše.

ANTONÍN ŠVEHLA —

textová a fotografická monografie, vydaná ke stoletému výročí narození tohoto politika, který spoluzakládal, budoval a řídil mladý československý stát. Neoprádatelná publikace zejména pro mladé emigranty, kteří o Antonínu Švehlovi doma buď neslyšeli vůbec, anebo jenom nepravdy.

KAŽDÁ Z TĚCHTO KNIH PŘEDSTAVUJE TVORBU NAŠICH PŘEDNÍCH SPISOVATELŮ A BÁSNÍKŮ, ŽIJÍCÍCH MIMO SVOU VLAST. ZAKOUPENÍ NĚKTERÉ Z NICH OBOHATÍ JISTĚ VAŠI KNIHOVNU

ÚHLEM NA OBLOHU —

Miroslav Rašín. Sbírká cestopisných črt, zejména z Jižní Ameriky, politických i intimních úvah již zemřelého autora, je moderním protestem proti odlidštění a zmechanizování světa.

BEZNADĚJE A NADĚJE —

Karel Valehrach. Krajan, písmák líčí svůj těžký, avšak zkušenostmi bohatý život, v němž křížem — krádem procestoval všech pět světadílů, s očima otevřenými a se srdcem, které rozumí lidské bídě.

OD A DO Z —

veselé abecední fantazírování-slovy a kresbami — populárního komika Járy Kouta.

VERŠE ZE ZÁSUVKY A VERŠE ZAPOMENUTÉ —

Josef Martínek. Česko-americký novinář a básník tu ve čtyřech částech podává silné básnické obrazy několika svých životních údobí.

HOLOUBEK, KTERÝ SE NA VŠECHNO PTAL —

Josef Martínek. Půvabná dětská knížka veršů s lahodnou češtinou a podivuhodnou fantazií.

SONGS OF THE DESERT —

Josef Martínek. Sbírká anglických básní, které byly otištěny ve více než 40-ti amerických a kanadských časopisech. Autora zde inspirovala zejména velká americká poušť na jihozápadě USA.

LEDY SE HNULY —

V. N. Duben. Kniha nutná pro každého, kdo chce vědět, kdy a jak začaly drobné sopečné výbuchy, které pak, po několika letech, vedly k Pražskému jaru.

THIS AND THAT —

E. J. Popera. Kdo zná české verše tohoto básníka, jistě sáhne se zvědavostí po jeho první sbírce básní anglických.

O B J E D N Á V Á M :

Demokratický manifest —	
Ferdinand Peroutka	\$4.00
Počítadlo — Petr Den	2.50
Ve vládě protektorátu —	
dr. L. K. Feierabend	3.00
Z vlády doma — do vlády v exilu —	
dr. L. K. Feierabend	3.00
Ledy se hnuly — V. N. Duben	3.00
Antonín Švehla	3.00

Úhlem na oblohu — Miroslav Rašín	2.50
Beznaděje a naděje — Karel Valehrach	2.50
Od A do Z — Járy Kouta	1.50
Verše ze zásuvky a verše zapomenuté —	
Josef Martínek	2.00
Holoubek, který se na všechno ptal —	
Josef Martínek	1.00
Songs of the Desert — Josef Martínek	3.00
This and that — E. J. Popera	2.00
Půlnoční pacient — Egon Hostovský	3.00